

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobkyně: **MAXIMA pojišťovna, a.s.**, se sídlem Na Dlouhém lánu 508, Praha 6, IČ 613 28 464, proti žalované: **Česká národní banka**, se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 28, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Ing. M. T., L., F. 674, o žalobě proti rozhodnutí bankovní rady České národní banky ze dne 11.10.2012, č.j. 2012/2977/110,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí bankovní rady České národní banky (dále jen „bankovní rada“) blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým bankovní rada zamítla rozklad společnosti MAXIMA pojišťovna, a.s. (dále jen „žalobkyně“ nebo „pojišťovna“) ze dne 7.8.2012 podle § 152 odst. 5 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) ve spojení s § 152 odst. 4 a § 90 odst. 5 správního řádu a potvrdila rozhodnutí České národní banky (dále jen „žalovaná“ nebo „ČNB“) ze dne 20.7.2012, č.j. 2012/6814/570, ke sp.zn. Sp/2012/51/573.

V podané žalobě nejprve žalobkyně konstatovala, že prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyni uložena povinnost, aby okamžikem doručení rozhodnutí provedla bez zbytečného odkladu, ale nejpozději do 60 dnů ode dne vydání rozhodnutí, změnu v osobě generálního ředitele pojišťovny tak, že odvolá z této funkce Ing. M. T. Současně bylo žalobkyni uloženo nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč ve smyslu ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhl. č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových

výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.

Žalobkyně nesouhlasí s napadenými rozhodnutími vydanými bankovní radou a ČNB a své námitky vyjádřila v následujících žalobních bodech:

V prvním žalobním bodu nesouhlasí žalobkyně, že nebyla odstraněna překážka volitelnosti ve smyslu ustanovení zákona č. 513/1996 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“).

Žalobkyně blíže uvedla, že generální ředitel Ing. M. T. byl v letech 2008-2010 v orgánech společnosti Oleofin, a.s., na jejíž majetek byl prohlášen konkurz. Žalobkyně se neztotožňuje se správními orgány, že u osoby s účastí na řízení pojišťovny nelze zhojit překážku volitelnosti postupem podle § 381 odst. 5 obchodního zákoníku. Dle žalobkyně je nesprávným výklad žalované ohledně § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 277/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojišťovnictví“) v návaznosti na § 381 odst. 5 obchodního zákoníku, neboť tvrdí, že pokud by na zákon o pojišťovnictví neměl být aplikován obchodní zákoník se všemi podmínkami, nemohl by odkazovat na celé ust. § 381 včetně odst. 5, ale výslovně by uvedl, že podmínky důvěryhodnosti nelze splnit postupem podle ust. § 381 odst. 5 zákona o pojišťovnictví. Uvedené podporuje dle žalobkyně skutečnost, že ust. § 8 odst. 1 zákona o pojišťovnictví odkazuje na obecná pravidla podmínek volitelnosti, včetně ustanovení o zhojení překážky volitelnosti a pokud by pravidla neplatila pro pojišťovny jako pro všechny jiné obchodní společnosti, bylo by to zřejmé již z tohoto ustanovení.

V daném případě byla zhojena překážka volitelnosti valnou hromadou konanou dne 6.1.2012, čímž žalobkyně respektovala zákon o pojišťovnictví v § 19 odst. 2. Valná hromada hlasovala nejprve o zhojení překážky volitelnosti generálního ředitele a potom o jeho volbě generálním ředitelem. Je-li překážka zhojena současně hlasováním přímo o volbě nebo je-li rozdělena na zhojení překážky a pak následnou volbu, je de facto lhostejné.

Ve druhém žalobním bodu namítá žalobkyně, že ČNB se nedostatečně vypořádala s námitkou o nedostatku příčinné souvislosti mezi jednáním generálního ředitele a nucenou správou v souvislosti s plynutím času v předmětné věci.

Žalovaná totiž vytýkala Ing. M. T., generálnímu řediteli, nedostatek důvěryhodnosti z důvodu působení ve funkci generálního ředitele v době, kdy byla v pojišťovně uvalena nucená správa rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 12.4.2001, č.j. 324/127928/2000/R. Již z uvedeného vyplývá, že od uvalení nucené správy v pojišťovně uběhlo více jak 10 let. Žalobkyně má tedy za to, že příčinnou souvislost mezi jednáním z této doby a posuzováním odbornosti generálního ředitele v současnosti lze pominout. Ani neobezřetné chování ředitele v době nucené správy by proto nemělo přivodit jeho nemožnost být generálním ředitelem jednou provždy.

Žalobkyně dále poukázala na řadu pozitivních změn v souvislosti se jmenovaným ředitelem, a to zejména:

- 1) Hrubé předepsané pojistné – nárůst na 315 mil. Kč v roce 2011, jde o nárůst celkového předepsaného pojistného o 78,5 % za období tří let. Uvedené je výsledkem dobrého řízení obchodní politiky.
- 2) Hospodářský výsledek – v roce 2011 zisk ve výši 24,5 mil. Kč. Uvedeného bylo dosaženo realizací řady úsporných opatření a optimalizací nákladových položek.
- 3) Směrnice – předpisová základna. Došlo k systematické úpravě a optimalizaci jednotlivých procesů v pojišťovně, včetně jejich detailního popisu v 62 nových směrnících a metodických pokynech.

- 4) Mezinárodní certifikát kvality služeb od Bureau Veritas CZ (mezinárodní certifikační autority) – v červnu 2010 byl společnosti udělen certifikát ISO 9001 za kvalitu služeb v oblasti pojišťovnictví.
- 5) Kvalifikovaný personál – v letech 2009 - 2012 došlo k přijetí vysoce kvalifikovaného personálu s odbornou praxí a zkušeností z pojišťovnictví v oblasti ekonomiky, likvidace, obchodu a marketingu.
- 6) Výkaznictví a finanční reporty – došlo k úpravám v oblasti controllingu a reportingu, tak aby bylo možné aktuální detailní sledování a analýza výnosů a nákladů potřebná k dobrému řízení všech úrovní společnosti.
- 7) Nové pojistné licence – vzhledem k další plánované expanzi na pojistném trhu společnost vytvořila nové pojistné produkty a požádala o licence k jejich provozování. Žalobce rovněž získal i zajišťovací licenci.
- 8) Finanční stabilita – zvýšení operativní likvidity provozního kapitálu a efektivní uspořádání pojistné technických rezerv, které jsou v souladu s novou investiční strategií a diverzifikací portfolia pojišťovny. Zde jde např. o 22% snížení angažovanosti v neobchodovatelných cenných papírech.
- 9) Interní audit – ve společnosti je prováděn interní audit mezinárodní auditorskou společností BDO Audit s.r.o., která provádí pravidelnou kontrolu procesů v pojišťovně. Současně byla zpracována analýza/matice rizik, která stanoví klíčové procesy v pojišťovně a jejich sledování z důvodu minimalizace možných rizik.

Ve třetím žalobním bodu namítá žalobkyně, že žalovaná nedisponuje žádným důkazem svědčícím o názorech odvolaného generálního ředitele ve věcech investičního poradenství. Investiční komise, které je Ing. M. T. členem, dává pouze doporučující stanovisko představenstvu pojišťovny, je orgánem ad hoc sestaveným z několika členů. Názor komise je prezentován jako zápis kolektivní, převažující doporučující stanovisko celého orgánu. Oponentní názor ke konečnému verdiktu se nezaznamenává. Nadto i názor investiční komise má pouze doporučující hledisko a o akvizicích rozhoduje představenstvo, které nese ze zákona i dle interních předpisů odpovědnost za akviziční rozhodnutí.

Ve čtvrtém žalobním bodu namítá žalobkyně, že ust. § 95 odst. 2 zákona o pojišťovnictví dopadá na jiná pochybení subjektů a žalovaná by měla prokázat, že v činnosti žalobkyně jsou nedostatky související s jednáním Ing. T., který má ze své funkce odejít. Žalobkyně přitom již v rozkladu poukazovala na skutečnost, že nedůvěryhodnost generálního ředitele nemůže být nedostatkem v činnosti pojišťovny. Teprve až v rozhodnutí o rozkladu je uvedeno, že porušením povinností je rozhodnutí pojišťovny o investicích, nikoliv všechny skutečnosti. Vztah mezi jednáním generálního ředitele a zjištěnými nedostatky však nelze prokázat.

Žalobkyně považuje důvod pro uložení předmětného opatření za spekulativní i proto, že žalovaná nepožadovala změnu dalších osob s účastí na řízení pojišťovny.

V pátém žalobním bodu poukázala žalobkyně na nemožnost vykonat výrok rozhodnutí žalované. Aby však uloženému opatření vyhověla, ukončila se jmenovaným generálním ředitelem pracovní poměr jiným způsobem, než požadovala žalovaná ve výroku prvostupňového rozhodnutí. Generální ředitel nebyl tedy z funkce odvolán, ale byla mu dána výpověď. Protože mezi žalobkyní a generálním ředitelem byl sjednán pracovní poměr pracovní smlouvou, žalobkyně neměla jinou možnost než postupovat podle zákoníku práce.

V písemném vyjádření žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Konstatovala, že prvostupňovým rozhodnutím uložila ČNB žalobkyni povinnost, aby odvolala Ing. M. T.

z funkce generálního ředitele. Důvodem tohoto opatření byla nedůvěryhodnost Ing. T. jako generálního ředitele žalobkyně ve smyslu zákona o pojišťovnictví spočívající na třech skutkových zjištěních. Ing. T. působil

- a) ve společnostech, na jejichž majetek byl vyhlášen konkurz,
- b) jako generální ředitel a předseda představenstva pojišťovny UNIVERSAL, na kterou byla v době jeho působení (rok 2001) uvalena nucená správa,
- c) v pozici ředitele pro strategický rozvoj a člena investiční komise žalobkyně a doporučil, resp. nebránil schválení transakcí (investic) představenstvem žalobkyně, které nelze považovat za obezřetné.

K jednotlivým žalobním námitkám uvedla žalovaná následující:

- *k námitkám, které se týkají neodstranění překážky volitelnosti podle obchodního zákoníku* (obsaženým v prvním žalobním bodu), že žalovaná se touto námitkou zabývala v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí pod body 20 a 21 a dále bankovní rada v napadeném rozhodnutí na str. 2 a 3, na které žalovaná odkazuje.

Žalovaná dále dodává, že odstranění překážky volitelnosti v oblasti veřejného práva je upraveno zejména v ust. § 8 zákona o pojišťovnictví. Aby bylo možno určitou osobu považovat za důvěryhodnou, musí být splněny všechny stanovené podmínky kumulativně. Žalovaná se tedy musela zabývat splněním všech zákonných podmínek, přičemž dospěla k závěru, že Ing. T. nesplňuje podmínku danou v § 8 odst. 3 zákona o pojišťovnictví. Ohledně námitky, že zvoleným postupem byl respektován § 19 odst. 2 zákona o pojišťovnictví, který vyžaduje předchozí souhlas žalované, odkázala žalovaná na str. 6 prvostupňového rozhodnutí, kde se touto námitkou zabývala. Žalovaná upozornila, že námitka s projednávaným případem přímo nesouvisí, neboť ČNB neviní žalobkyni z porušení uvedeného ust. § 19 odst. 2 citovaného zákona;

- *k námitkám, které se týkají nucené správy uvalené na pojišťovnu UNIVERSAL v souvislosti s pochybením generálního ředitele* (obsaženým ve druhém žalobním bodu), že bankovní rada se vypořádala s touto námitkou na str. 4 napadeného rozhodnutí, na které žalovaná odkazuje, a dodává, že netvrdí, že neobezřetné řízení jedné pojišťovny v minulosti znamená, že jmenovaný ředitel je navždy diskvalifikován a vyřazen z možnosti působit jako osoba s účastí na řízení jiné pojišťovny. V daném případě však rozhodující orgány vyšly ze skutečnosti, že jmenovaný nesplňuje podmínky důvěryhodnosti způsobem, jak je definuje zákon, a to s přihlédnutím ke všem okolnostem případu; nejednalo se tedy pouze o uvalení nucené správy na pojišťovnu UNIVERSAL.

Ing. T. jako generální ředitel a předseda představenstva, tedy osoba s řídicí pravomocí, nesl jednoznačně manažerskou odpovědnost za nedostatky zjištěné v pojišťovně UNIVERSAL, které vedly k uvalení nucené správy na tuto pojišťovnu. Uvedená skutečnost je jednou z těch, které vedou k závěru, že jmenovaný nemá předpoklad řádného řízení pojišťovny ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o pojišťovnictví (viz bod 29 odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a str. 4 napadeného rozhodnutí). Nebylo již proto třeba prokazovat, zda existovala bezprostřední příčinná souvislost mezi jednáním Ing. T. a uvalením nucené správy na pojišťovnu UNIVERSAL.

K žalobkyni uvedeným pozitivním změnám, které u něho nastaly za působení Ing. T., uvedla žalovaná, že žalobkyně v předmětném řízení neprokázala, že tyto změny byly vyvolány či souvisí s konkrétní činností jmenovaného a naopak lze poukázat na působnost Ing. T. ve funkci ředitele pro strategický rozvoj a člena investiční komise, ve které nepostupoval vždy obezřetně. (viz str. 10-12 prvostupňového rozhodnutí a str. 5-7 napadeného rozhodnutí);

- *k námitkám, že žalovaná nemá důkaz svědčící o názorech odvolaného generálního ředitele ve věcech investičního poradenství* (obsaženým ve třetím žalobním bodu), že bankovní rada se zabývala touto námitkou na str. 5-7 napadeného rozhodnutí v návaznosti na body 30-36 prvostupňového rozhodnutí, na které odkazuje a dále dodává, že jmenovaný se kromě účasti v investiční komisi účastnil i mimořádného zasedání představenstva pojišťovny, na kterém se rozhodovalo o investicích do některých společností. Žalobkyně neprokázala, že by jmenovaný jednal při schvalování investic obezřetně, tedy, že by se od jejich doporučení či provedení distancoval. ČNB přitom upozornila na skutečnost, že již před provedením investic informovala pojišťovnu o důvodech neobezřetnosti investice spočívající v nabytí všech podílových listů podílového fondu Allegro s nediverzifikovaným portfoliem, a dále v listopadu 2011 a v únoru 2012 investice do veřejně neobchodovatelných akcií společnosti Kovoprojekta Brno, a.s. Jmenovanému byly uvedené nedostatky známy (viz body 32-36 prvostupňového rozhodnutí a str. 4-7 napadeného rozhodnutí bankovní rady);

- *k námitce týkající se nesprávné aplikace ust. § 95 odst. 2 zákona o pojišťovnictví, neboť ust. § 95 odst. 2 zákona o pojišťovnictví dopadá na jiná pochybení žalobkyně a žalovaná měla by prokázat, že v činnosti žalobkyně jsou nedostatky související s jednáním Ing. T., který má ze své funkce odejít* (obsažené ve čtvrtém žalobním bodu), odkázala žalovaná na str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí, kde se bankovní rada vypořádala s námitkou tohoto obsahu, a dále uvedla, že nesouhlasí s žalobkyní, že nedůvěryhodnost generálního ředitele nemůže být interpretována jako nedostatek v činnosti pojišťovny. Nedostatkem v činnosti jakékoliv pojišťovny je jednak to, že taková pojišťovna nedodržuje po dobu své činnosti zákonné požadavky, a jednak rovněž, že nesplňuje podmínky, za kterých jí bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti. Se jmenovaným ředitelem ve funkci generálního ředitele žalobkyně pojišťovna nesplňovala podmínku ukládanou zákonem, aby osoby, které se přímo účastní na řízení pojišťovny, byly důvěryhodné (§ 15 odst. 2 písm. d) ve spojení s odst. 1 písm. c) téhož ustanovení zákona o pojišťovnictví). K poukazu, že ČNB nepožadovala změnu i dalších osob, uvedla žalovaná, že v předmětném řízení se neposuzuje důvěryhodnost jiných osob než Ing. T.;

- *k námitce spočívající v nemožnosti vykonat rozhodnutí žalované* (obsažené v pátém žalobním bodu), že touto námitkou se zabývala bankovní rada v napadeném rozhodnutí na str. 7 a 8, na které odkazuje, a dále dodává, že rozhodnutí ČNB neukládá a nemůže ukládat odvolání z funkce ve smyslu § 73 zákoníku práce (tedy odvolání vedoucího zaměstnance, jehož pracovní poměr vznikl jmenováním), ani jiný konkrétní způsob ukončení pracovního poměru dle zákoníku práce.

Ze znění prvostupňového rozhodnutí však, ze zákonných pravomocí ČNB v oblasti dohledu nad pojišťovnictvím, vyplývá, že obrat „odvoláno“ je v předmětném rozhodnutí použit jako obecný pojem vyjadřující povinnost žalobce dosáhnout toho, aby ve funkci generálního ředitele nebyl nadále Ing. T.. Nelze požadovat, aby ČNB zkoumala, jakým způsobem byl generální ředitel pojišťovny do funkce ustanoven a zda jeho pracovní smlouva obsahuje či neobsahuje možnost jeho odvolání dle zákoníku práce. ČNB nemůže ve výroku svého rozhodnutí určit, jakým konkrétním způsobem má být změna provedena podle zákoníku práce. Výrok rozhodnutí ČNB nemůže určit, jakým konkrétním způsobem bude ukončeno působení generálního ředitele pojišťovny ve funkci. Vztah žalobkyně jako zaměstnavatele a Ing. T. jako jeho zaměstnance je pracovněprávní (tedy soukromoprávní). Zákon o pojišťovnictví (veřejnoprávní norma) dává ČNB pouze možnost uložit žalobkyni (pojišťovně) opatření k nápravě spočívající ve změně osoby z účasti na řízení žalobkyně a odstranit tak protiprávní stav. Konkrétní způsob realizace tohoto opatření však nestanoví a ani stanovit nemůže.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobkyně (výzva k vyjádření ohledně možnosti rozhodnout ve věci bez jednání byla žalobkyni doručena dne 4.1.2013) ani žalovaná (výzva k vyjádření ohledně možnosti rozhodnout ve věci bez jednání byla žalované doručena dne 11.1.2013) ve stanovené lhůtě dvou týdnů svůj nesouhlas s takovým projednáním věci nevyjádřily (§ 51 s.ř.s.).

Městský soud posoudil věc takto:

Stěžejní shledal soud námitku obsaženou v prvním žalobním bodu, v němž žalobkyně tvrdí, že u Ing. M. T. byla zhojena překážka volitelnosti, a to valnou hromadou žalobkyně dne 6.1.2012. Je tomu tak proto, že pokud by ke zhojení překážky volitelnosti u Ing. M. T. nedošlo, již tato okolnost samotná by bez dalšího musela vést k vydání opatření, kterým ČNB uložila žalobkyni povinnost provést změnu v osobě generálního ředitele pojišťovny, a to bez ohledu na úspěšnost námitek obsažených v dalších žalobních bodech.

Podle ust. § 8 odst. 1 zákona o pojišťovnictví se pro účely tohoto zákona za důvěryhodnou fyzickou osobu považuje fyzická osoba, která splňuje

- a) podmínky trestněprávní bezúhonnosti uvedené v odstavci 2 a
- b) další podmínky stanovené pro výkon funkce člena představenstva akciové společnosti podle obchodního zákoníku.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení za trestněprávně bezúhonnou (dále jen „bezúhonnost“) se pro účely tohoto zákona nepovažuje fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro

- a) trestný čin spáchaný úmyslně, nebo
- b) trestný čin proti majetku nebo hospodářský trestný čin spáchaný z nedbalosti, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

Podle 3 odst. tohoto ustanovení za důvěryhodnou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, jejíž dosavadní zkušenosti, výkon podnikatelské činnosti, činnosti v profesním či obdobném sdružení nebo výkon funkce dávají předpoklad řádného řízení pojišťovny, zajišťovny nebo jejich poboček.

Podle § 381 odst. 1 obchodního zákoníku statutárním orgánem, členem statutárního nebo jiného orgánu právnické osoby, která je podnikatelem, nemůže být ten, kdo vykonával kteroukoli ze srovnatelných funkcí v právnické osobě, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs. Totéž platí, byl-li insolvenční návrh podaný proti takové právnické osobě zamítnut pro nedostatek majetku.

Podle § 381 odst. 5 obchodního zákoníku překážka podle odstavce 1 odpadá,

- a) pokud byla osoba, na jejíž straně se vyskytuje, zvolena nebo jmenována do funkce se souhlasem dvou třetin hlasů společníků přítomných na valné hromadě nebo dvou třetin všech členů dozorčí rady nebo oprávněných zaměstnanců společnosti, jde-li o člena dozorčí rady voleného zaměstnanci, a

b) příslušný orgán byl při volbě nebo jmenování takové osoby do funkce na existenci této překážky upozorněn.

Ze správního spisu ověřil soud následující skutečnosti:

- dne 6. 1. 2012 se konala mimořádná valná hromada žalobkyně, na níž proběhla volba nových členů společnosti tak, že

- 1) 100% hlasů přítomných akcionářů byl podmíněně kooptován za člena dozorčí rady pan E. P., proti bylo 0 hlasů, zdrželo se 0 hlasů,
- 2) valná hromada hlasy 100% přítomných akcionářů souhlasila se zhojením překážky volitelnosti Ing. P. J. za člena statutárního orgánu společnosti,
- 3) valná hromada hlasy 100% přítomných akcionářů souhlasila se zhojením překážky volitelnosti Ing. M. T. za generálního ředitele pojišťovny.

- dne 6. 1. 2012 se konalo mimořádné zasedání představenstva, na kterém bylo mj. přijato usnesení, kterým představenstvo schválilo jmenování Ing. M. T. do funkce generálního ředitele pojišťovny s platností od 7.1.2012,

- přípisem ze dne 17.1.2012 sdělila žalobkyně ČNB, že představenstvo pojišťovny zvolilo do funkce generálního ředitele pojišťovny pana Ing. M. T., nar. 21.8.1957, a má ve své dispozici doklady prokazující splnění podmínek pro volbu kandidáta, včetně podmínek důvěryhodnosti, dosaženého vzdělání a praxe,

- výzvou ze dne 24.1.2012 byla žalobkyně vyzvána k podání vysvětlení, jak se pojišťovna vypořádala s následujícími skutečnostmi:

1) rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 12.4.2001, č.j. 324/127928/2000/R, které nabylo právní moci dne 11.9.2001, jímž byla v pojišťovně (dříve pojišťovna UNIVERSAL a.s.) zavedena nucená správa. Ing. M. T. byl v době zavedení nucené správy předsedou představenstva pojišťovny a jejím generálním ředitelem. Nucený správce jej z funkce generálního ředitele pojišťovny odvolal, neboť byl odpovědný za skutkový stav, ze kterého vycházelo rozhodnutí Ministerstva financí o zavedení nucené správy;

2) v období od 29.8.2008 do 15.12.2009 působil Ing. M. T. v představenstvu společnosti Oleofin, a.s., která byla s účinností od 25.3.2010 v insolvenčním řízení a na jejíž majetek byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 24.9.2010 prohlášen konkurz;

3) v období od 22.10.2008 do 27.5.2010 byl Ing. M. T. předsedou dozorčí rady společnosti STZ a.s., dne 18.5.2010 vydal soudní exekutor exekuční příkaz k provedení exekuce v neprospěch společnosti STZ a.s., a to prodejem podniku. Dne 8.9.2010 bylo zahájeno insolvenční řízení a následně byl dne 17.12.2010 na majetek této společnosti prohlášen konkurz.

- v přípise ze dne 27.1.2012 pojišťovna uvedla, že ČNB spojuje otázku schopností kandidáta řídit pojišťovnu se zavedením nucené správy v době před 11 lety. Pojišťovna posuzovala celou profesní kariéru Ing. T., přičemž dávala akcent na období časově bližší; Ing. T. pracuje v pojišťovně od r. 1996, v posledních letech byl odpovědný za obecné aktivity strategického řízení a pod jeho vedením dosáhla pojišťovna řadu pozitivních ukazatelů (tyto ukazatele označila žalobkyně obsahově shodně s uvedením pozitivních změn v souvislosti se jmenováním ve druhém žalobním bodu). Pojišťovna dále uvedla, že i když si je vědoma zamítavého stanoviska s volbou jmenovaného, což je projednáváno v rámci správního

soudnictví, uvážila, že Ing. T. byl předsedou představenstva pojišťovny nepřetržitě mezi r. 1997 až 2007, tedy před zavedením nucené správy i po ní, přičemž regulátor odchod z funkce jmenovaného nikdy nepožadoval.

U kandidáta pojišťovna zjistila překážku výkonu funkce podle § 381 obchodního zákoníku u členství v orgánech společnosti u 2 právnických osob. S poukazem ust. § 8 zákona o pojišťovnictví a § 381 obchodního zákoníku pojišťovna dále uvedla, že valná hromada, která se konala dne 6.1.2012, projednala otázku volby Ing. T. a zhojila překážku volitelnosti způsobem předpokládaným v § 381 odst. 5 obchodního zákoníku; stejně postupovalo i představenstvo, které generálního ředitele zvolilo.

Otázkou odstranění překážky volitelnosti se v případě ing. M. T. zabývala v prvostupňovém rozhodnutí již žalovaná, která mj. na str. 6 rozhodnutí uvedla, že „*bez ohledu na to, že valná hromada jednající dne 6.1.2012 o osobě Ing. T. jednala v souvislosti s jeho ustavením do funkce generálního ředitele pojišťovny, je ze zápisu z jednání valné hromady zřejmé, že tato nehlasovala o volbě Ing. T. do některého z orgánů resp. výkonu funkce u účastníka řízení. Na místo toho pouze všemi hlasy přítomnými na jednání valné hromady učinila obchodním zákoníkem nepředvídaný „souhlas se zhojením překážky volitelnosti“. Takový akt valné hromady však správní orgán považuje z hlediska požadavků ust. § 381 odst. 5 obchodního zákoníku za irrelevantní, jestliže tatáž valná hromada současně potřebným počtem hlasů nehlasuje i o samotné volbě do funkce. Vzhledem k tomu pak správní orgán dospěl k závěru, že v případě Ing. T. nedošlo k platnému odpadnutí překážky výkonu funkce podle § 381 odst. 5 obchodního zákoníku“.* (bod 20.) Následně se ČNB vypořádala i s názorem účastníka řízení, podle něhož by naplnění jedné z podmínek důvěryhodnosti kandidáta na osobu s účastí na řízení pojišťovny mělo odviset od vůle pojišťovny, resp. valné hromady pojišťovny, když dále uvedla „*Dle názoru správního orgánu zde totiž, navzdory zvolené legislativní konstrukci, institut odpadnutí překážky výkonu funkce (jakožto soukromoprávní kategorie) a institut důvěryhodnosti osoby s účastí na řízení pojišťovny a jejího posuzování (jakožto veřejnoprávní kategorie) stojí vedle sebe a jsou na sobě nezávislé. V tomto ohledu je tedy nezbytné odlišovat od sebe subjektivní náhled voličiho či jmenujícího orgánu pojišťovny na věc (ten je vyjádřen v institutu hlasování dle § 38 odst. 5 obchodního zákoníku) a objektivní kritéria, jimiž se správní orgán při posuzování osob s účastí na řízení pojišťovny řídí (ta jsou zákonem nazývána jako důvěryhodnost).*“

Bankovní rada se při posouzení námitek ohledně překážky volitelnosti dle obchodního zákoníku (na str. 2 a 3 napadeného rozhodnutí) ztotožnila s ČNB.

Žalobkyně staví své námitky obsažené v prvním žalobním bodu na tvrzené skutečnosti, že v daném případě byla zhojena překážka volitelnosti valnou hromadou konanou dne 6.1.2012. Uvedenému však nelze přisvědčit. Jak již bylo správně konstatováno v prvostupňovém rozhodnutí, dne 6.1.2012 se konala mimořádná valná hromada žalobkyně, avšak o Ing. M. T. bylo hlasováno pouze a toliko ve vztahu k překážce volitelnosti za generálního ředitele pojišťovny, která se týká členství ve společnosti STZ, a.s. IČ 272 94 099 a ve společnosti Oleofin, a.s., IČ 271 67 658.

Ust. § 381 odst. 5 obchodního zákoníku stanoví podmínky, za kterých překážka volitelnosti odpadá zcela jednoznačně. První podmínkou je, že *osoba, na jejíž straně se překážka vyskytuje, byla zvolena nebo jmenována do funkce se souhlasem dvou třetin hlasů společníků přítomných na valné hromadě nebo dvou třetin všech členů dozorčí rady nebo oprávněných zaměstnanců společnosti, jde-li o člena dozorčí rady voleného zaměstnanci.* Druhou podmínkou je, že příslušný orgán byl *při volbě nebo jmenování takové osoby do funkce* na existenci této překážky upozorněn. Akt volby či jmenování do funkce valnou

hromadou je nezbytnou podmínkou, bez jejího naplnění nemůže překážka volitelnosti odpadnout.

Nelze tedy přisvědčit žalobkyni, že v daném případě odpadla překážka volitelnosti Ing. T. ve smyslu § 381 odst. 5 obchodního zákoníku, když na valné hromadě konané dne 6.1.2012 (o valné hromadě konané jiného data žalobkyně své tvrzení neopírá) vůbec nedošlo k hlasování o zvolení či jmenování Ing. T. do funkce generálního ředitele.

Skutečnost, že bylo v daném případě hlasováno o jmenování Ing. M. T. do funkce generálního ředitele představenstvem pojišťovny, aniž by tomuto hlasování předcházelo hlasování o jmenování do funkce generálního ředitele valnou hromadou, je irelevantní, tedy bez právních účinků ve smyslu ust. § 381 odst. 5 obchodního zákoníku.

S ohledem na výše uvedené nemohla být důvodná ani námitka žalobkyně, že je lhotečné, zda byla překážka zhojena současně hlasováním přímo o volbě nebo je-li rozdělena na zhojení překážky a pak následnou volbu. Žalobkyně zde totiž opomíjí podstatnou skutečnost, že k hlasování o jmenování Ing. T. do funkce generálního ředitele valnou hromadou vůbec nedošlo, tedy nedošlo k hlasování tímto orgánem (valnou hromadou), který je k tomu zákonem určen.

Pokud se žalobkyně dovolává aplikace § 381 odst. 5 obchodního zákoníku *a přitom vytýká správním orgánům* nesprávný výklad ust. § 8 odst. 1 písm. b) zákona o pojišťovnictví, je třeba uvést, že soud shledal výklad ČNB, potažmo bankovní rady logickým, odpovídající aplikaci odlišných institutů a právních nástrojů, které jsou součástí *úpravy soukromoprávních vztahů a které jsou součástí úpravy veřejnoprávních vztahů*.

Správním úvaha bankovní rady vyjádřená v napadeném rozhodnutí „...že i když je u určité osoby zhojena překážka volitelnosti stanovená obchodním zákoníkem, nelze takovou osobu automaticky a bez dalšího považovat za důvěryhodnou podle zákona o pojišťovnictví, zvláště pokud existují další skutečnosti, které vzbuzují pochybnosti o její důvěryhodnosti..“ odpovídá adekvátně povinností žalované vykonávat v pojišťovnictví dohledovou činnost (§ 84 a násl. zákona o pojišťovnictví). Povinnost hodnotit, zda v konkrétním případě není porušeno ust. § 8 odst. 3 zákona o pojišťovnictví, je jednou z dohledových činností ČNB, neboť předmětem dohledu ČNB je dodržování zákona o pojišťovnictví a jiných právních předpisů (viz § 85 tohoto zákona).

Je přitom třeba zdůraznit, že uvedené není v rozporu s ust. § 381 odst. 5 obchodního zákoníku, neboť hlasování valné hromady ve smyslu § 381 odst. 5 obchodního zákoníku nemůže ve svém důsledku znamenat a ani neznamená omezení pravomoci žalované, kterou má jako dohledový orgán v pojišťovnictví, jak se snaží přestříti žalobkyně. ČNB nemůže rezignovat na svou dohledovou funkci ani v případě, pokud žalobkyně či jiný subjekt se rozhodne pro aplikaci ust. § 381 odst. 5 obchodního zákoníku. I za těchto okolností je povinností ČNB posoudit důvěryhodnost zvolené osoby dle jednotlivých kritérií stanovených zákonem o pojišťovnictví.

V daném případě, jak vyplývá z obou napadených rozhodnutí, ČNB, potažmo bankovní rada této povinnosti dostala, a jejímu postupu nelze proto nic vytknout.

Mezi účastníky není spornou skutečnost (která koresponduje s obsahem správního spisu), že u Ing. M. T. existovala pro výkon funkce generálního ředitele překážka výkonu funkce. I když valná hromada, která se konala dne 6.1.2012, projednala otázku volby Ing. T. do této funkce, nebyla překážka volitelnosti způsobem předpokládaným v § 381 odst. 5 obchodního zákoníku zhojena, a proto zde soud znovu připomíná, že závěr, ve který vyústila obě napadená rozhodnutí, je správný a nemohla by jej zvrátit ani úspěšnost námitek v ostatních žalobních bodech.

S ohledem na zásadu procesní ekonomie proto soud k námitkám obsaženým v ostatních bodech žaloby, které rovněž neshledal důvodnými, uvádí pouze stručné posouzení.

K námitkám ve druhém žalobním bodu (námitka, že ČNB se nedostatečně vypořádala s námitkou o nedostatku příčinné souvislosti mezi jednáním jmenovaného generálního ředitele a nucenou správou v souvislosti s plynutím času v předmětné věci a současně nevzala do úvahy řadu pozitivních změn v souvislosti se jmenovaným ředitelem), soud uvádí, že rozkladový orgán se s námitkami tohoto obsahu řádně a dostatečně vypořádal na str. 4 rozhodnutí, kde mj. uvedl, že „... *Důležitější je to, že k zavedení nucené správy u pojišťovny UNIVERSAL došlo a že Ing. T. byl v té době generálním ředitelem a předsedou představenstva této pojišťovny, tedy osobou, která nesla odpovědnost za řádnou činnost (hospodaření) celé pojišťovny. Nedostatky zjištěné u pojišťovny UNIVERSAL lze přičítat Ing. T., přestože nemusí být jednoznačné, jaká byla jeho osobní odpovědnost za ně (individuální zavinění, pracovněprávní nebo občanskoprávní odpovědnost).*“ Nelze opomenout, že bankovní rada přitom zdůraznila, že „*působení Ing. T. v pojišťovně UNIVERSAL je pouze jednou a spíše doplňující okolností, kterou Česká národní banka hodnotila při komplexním posuzování jeho důvěryhodnosti a způsobilosti pro výkon funkce generálního ředitele pojišťovny. Rozhodnutí také netvrdí, že neobezřetné řízení určité pojišťovny v minulosti znamená, že taková osoba je navždy vyřazena z možnosti působit jako osoba s účastí na řízení pojišťovny. Pouze uvádí, že s přihlédnutím ke všem (zdůrazňuje se „všem“) okolnostem případu dospěl správný orgán prvního stupně k závěru, že Ing. T. nesplňuje podmínky důvěryhodnosti tak, jak je definuje zákon.*“ Soud shledává odůvodnění těchto námitek v napadeném rozhodnutí za zcela vyčerpávající, a proto na ně pro stručnost odkazuje.

Nejinak je třeba přistoupit i k námitkám ve třetím a čtvrtém žalobním bodu (žalovaná nedisponuje důkazem svědčícím o názorech odvolaného generálního ředitele ve věcech investičního poradenství, ČNB by měla prokázat, že v činnosti žalobkyně jsou nedostatky související s jednáním Ing. T., ČNB nepožadovala změnu dalších osob s účastí na řízení pojišťovny). Je zřejmé, že žalobkyně v podané žalobě de facto opakuje shodné námitky, které již uplatnila v řízení správním, a proto měla možnost na ně ČNB i bankovní rada reagovat (viz str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí) a uvést zcela konkrétní případy neobezřetnosti (nabytí všech podílových listů fondu Allegro, akvizice společnosti Kovoprojekta Brno a.s.) v činnosti pojišťovny v době působení jmenovaného na pozici ředitele pro strategický rozvoj, v níž měl (dle vnitřních předpisů pojišťovny) navrhnout optimální metody akvizic a obchodních strategií. Dle soudu názorný poukaz na konkrétní případy neobezřetnosti má dostatečnou vypovídací schopnost, přičemž závažnost popisovaných případů je zcela adekvátní závěru, ve který vyústilo posouzení důvěryhodnosti posuzované osoby. Soud se shoduje s úvahou bankovní rady, že se „*Jedná se o neobezřetné nabývání cenných papírů, které souvisí s činností Ing. T. v orgánech společností. Ing. T. sice k sporným transakcím nedal výslovně doporučující stanovisko, zároveň však nic proti těmto transakcím nenamítal, ani nepoukazoval na problematické aspekty transakcí, o kterých Česká národní banka pojišťovnu informovala, nebo které jí musely být známy (viz záznamy z jednání příslušných investičních komisí a zasedání představenstva pojišťovny - příloha spisu č.l. 39, 41, 43-45).*“ Lze dodat, že přítomnost jmenovaného u uvedených problematických obchodních transakcí je spojujícím prvkem, který mohl a měl nezpochybnitelný vliv na rozhodování pojišťovny z titulu zastávané funkce. Uvedené navazuje na skutkový závěr ČNB, která na str. 12 rozhodnutí konstatovala, že Ing. T. ve funkci generálního ředitele účastníka řízení nesplňuje podmínku důvěryhodnosti dle ustanovení § 8 odst. 3 zákona o pojišťovnictví, neboť jeho osoba nedává záruku řádného a obezřetného řízení, a to zejména s přihlédnutím k tomu, že:

- a) v letech 2008 - 2010 působil v orgánech společností Oleofin, a.s., IČO 27167658 a STZ, a.s., IČO 27294099, na jejichž majetek byl prohlášen konkurz,
- b) již dříve působil na pozici generálního ředitele a předsedy představenstva Pojišťovny UNIVERSAL, ve které byla v r. 2001 zavedena nucená správa, a to v době uvalení této nucené správy a
- c) působil v pozici ředitele pro strategický rozvoj, který je poradním orgánem představenstva účastníka řízení a zároveň jako člen investiční komise, přičemž na základě doporučení těchto orgánů v době jeho působení v těchto funkcích představenstvo účastníka řízení schválilo takové finanční transakce, které nelze považovat za obezřetné.

V návaznosti na výše uvedené soud konstatuje, že došlo ke splnění podmínek pro aplikaci § 95 odst. 2 písm. a) zákona o pojišťovnictví, a proto ČNB uložila pojišťovně opatření k nápravě spočívající v odvolání Ing. T. z funkce generálního ředitele na základě § 95 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. a) zákona o pojišťovnictví. Lze dodat, že ČNB disponuje řadou mocenských oprávnění, kterými může velmi účinně prosadit plnění právních povinností, zabránit jejich dalšímu porušování nebo odstranit protiprávní stav. Právě o takový případ se v dané věci jedná. ČNB, poté co zjistila a posoudila porušení § ust. § 8 odst. 3 zákona o pojišťovnictví, přistoupila k uložení nápravného opatření jako prostředku státního dozoru.

Ke zrušení napadených rozhodnutí nemohla vést ani námitka v pátém žalobním bodu, v němž žalobkyně poukazuje na nemožnost vykonat rozhodnutí žalované. Sama proto ukončila pracovní poměr se jmenovaným generálním ředitelem formou výpovědi.

Lze konstatovat, že z výroku prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že ČNB uložila žalobkyni povinnost provést bez zbytečného odkladu, nejpozději do 60 dnů ode dne vydání rozhodnutí, změnu v osobě generálního ředitele pojišťovny tak, že Ing. M. T. odvolá z funkce generálního ředitele. Vycházejí ze smyslu posuzovaného opatření vydaného k naplnění ust. § 95 odst. 1 a 2 písm. a) zákona o pojišťovnictví, kterým je nařídit provedení (ve stanovené lhůtě) změny v osobě generálního ředitele, dospěl soud k závěru, že užití termínu ...povinnost provést změnu v osobě generálního ředitele tak, že „odvolá“ Ing. M. T. z funkce generálního ředitele ...v daném případě znamená provedení změny v osobě Ing. M. T. jako generálního ředitele tak, že již nebude tuto pozici (funkci) zastávat z důvodů podrobně uvedených v obou napadených rozhodnutích. Volba, resp. způsob provedení předmětného opatření tak, aby odpovídalo konkrétnímu vztahu mezi pojišťovnou a osobou, jíž se změna týká, je ponechána pojišťovně, avšak musí být naplněn smysl předmětného opatření vyjádřený slovy „odvolá Ing. M. T. z funkce generálního ředitele“. Jestliže pojišťovna zvolila formu výpovědi, jde o její volbu, její odpovědnost za uspořádání vztahu ke jmenovanému.

Není věcí dohledového orgánu, potažmo soudu, aby ukládal či rozhodoval o odvolání z funkce ve smyslu § 73 zákoníku práce (tedy odvolání vedoucího zaměstnance, jehož pracovní poměr vznikl jmenováním), aby se zabýval otázkami, jakým způsobem byl generální ředitel do funkce ustaven, zda jeho pracovní smlouva obsahuje nebo neobsahuje možnost odvolání dle zákoníku práce. I když výrok rozhodnutí obsahuje termín „odvolá“, nelze z výše uvedených důvodů dle soudu dospět k závěru, že by tato okolnost vedla ve svém důsledku k nemožnosti realizace daného opatření, když vyjádření povinnosti pojišťovny použitím slov „Ing. M. T. odvolá“, nemohlo zpochybnit smysl opatření, a sice dosažení toho, aby Ing. M. T. již nebyl ve funkci generálního ředitele.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované žádné náklady řízení nevznikly.

Výrok o nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 5 s.ř.s., když soud této osobě žádnou povinnost neuložil, proto jí náklady v tomto smyslu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27.července 2015

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.